

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De pace simulata. ca. 8.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

uolet, veluti sessorem effrenis & indomitus equus. Tam diu igitur pacem cum illa habere poteris, donec vinetam compeditamq; tenebis, ac tanquam fugituum seruum, nunc verberibus, nunc laboribus premes, nunc tenuabis inedia atq; vigilijs. Desinit calcitrare iumentum pabulo subducto, in saturitate lascuit. Ex his quæ diximus, satis constat, animæ atq; corporis pacem laboriosam admodum esse & inquietam, & sollicitam, & quæ fatigationibus non solum comparetur, sed etiam retineatur. Is tamen eius fructus est, quod possessorem suum ad æternæ pacis bonum feliciter transmittat, si ipse vsq; in finem ita vt dictum est egerit. Quo cum peruentum fuerit, tunc demum (vt in Isaia legimus) erit opus iustitiæ pax, & cultus iustitiæ silentium & securitas vsque in sempiternum, & sedebit populus me⁹ in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fidutię & in requie opulenta, inquit dominus. Per quotidiana igitur certamina & ipsam certaminum victoriam, qua malarum cupidinum vires conterimus, ad sempiternæ tandem quietis triumphum peruenitur. Restat nunc, vt etiam pacis malignam simulationem, omnibus fugiendam consideremus.

Isa. 32.

De pace simulata. Cap. VIII.

Multiplex animus & fraudulenta simulatione imbutus, pacem præ se ferre videtur, & ex insidijs incautos aggredi parat. Blando vultu delinificisq; verbis benevolentiam ostendit, & in corde meditatur carnifici nã. Talis pax Saulis fuit erga Dauidem, cui se pacatum ideo respondebat, vt occasionem nancisceretur ipsum perimendi; quod certe perfecisset, nisi lanceæ ictus ab eo qui petebatur, fuisset euitatus. Talis pax & Ioab in Amasam collegam suum fuit, erant enim ambo Dauidici exercitus duces, amice ac familiariter ipsum alloquendo pugione transfixit. Talis pax & Ismaelis extitit, qui amicissimũ se ostendens ad Goliath cum decem virorum comitatu venit, & cum illi conuiuio gratanter fuit exceptus, nulla tamen be

Ismael
Iere. 41

nignitate amici motus est ne p̄ficeret quod animo v̄sa
 bat, inter epulas ipsum primo Godoliam, deinde illos
 qui in p̄sidio erant, concidit, oppidumq; occupauit.
 Eo loci postea octoginta viros Hierosolymam ad sacri
 ficandum pergentes, vt ad se in Masphat diuerterent,
 rogauit, veluti pro magno habiturus, si tales hospites
 habere sibi contigisset: cum autem venissent, rebus vi
 taq; simul spoliavit, p̄ter decem, quibus non pietate,
 sed avaritia ductus pepercit, q̄ thesaurum in agro de
 fossum se illi indicaturos dixerant. Talis pacis non pau
 ca exempla in annalibus quoq; habentur Machabæo
 rum. Nam & Antiochus Eupater cum pacem iurasset p̄
 sidio Sion, intra arcem receptus violauit iuramenti fi
 dem; & muros quos obsidione capere nō poterat, frau
 de intercepit, diruiq; iussit. Sic & Alchimās pacem Asi
 dæis iureiurando firmatam cum dedisset, sexaginta ex
 eis die vno interim fecit. Et Triphon Antiochi regis
 adolescentis exercitus p̄fectus, primo Ionathan re
 gis amicum simulatæ beneuolentiæ blanditijs illectū
 interfecit, deinde regem ipsum; atq; hāc tanta v̄sus per
 fidia, Asiæ regnum possedit. Et Ptolemæus Abibi filius
 Simonem liberusq; eius Mattathiam & Iudam ad Hie
 richuntem in arce Doeck inuitatos, & iam vino epulis
 que graues inuadens, repenti cede sustulit. Andronicus
 quoq; Antiochi regis p̄fectus, Oniam sacerdotem,
 cum iurasset nihil se ei nocturum, de asylo euocatū rru
 cidauit, nec tamen impune huic fuit. Ipsum enim rex ca
 pite plecti iussit, comperto quod ab Oniæ æmulis pe
 cunia corruptus id egisset. Nonne pax istorum omni fu
 it detestabilior bello, omni aperta simultate deterior?
 Superata est tamen (vt ad nostra veniamus) Iudæ Sca
 riothi scelere, Dominum suum, qui est omnium domi
 nus, omnium credentium redemptor, omnium salua
 tor, a quo in apostolatam ascitus fuerat, quem sibi pe
 des lauisse sciebat, cū quo pascha comederat, cuius cor
 pori & sanguini communicauerat, quem tot miracula
 fecisse iam viderat, quem iustum, quem piū, quem sem
 per innocentem & in omnes beneficū nouerat, eum

1. Mach. 6.

Antiochus

1. Mach. 7.

Alchimās.

Triphon

1. Mach. 12

Ptolemæus

Androni
cus.

(proh nefas) ad necem prodidit, & in manibus quærentium sanguinem eius dedit, triginta non amplius argenteorū precio allectus, quos a ludæis accepit. Non fuit ergo veritus tam profano animo, tam mente impia ad talem dominum accedere, & ei osculum pacis offerre, quem tam paruo iam vendiderat. Sed vide huiusce nefandi flagitij terribilem exitum: conscientia pulsatus veniam desperavit, quam certe si petisset, impetrasset, & qui pro suis crucifixoribus orauit, proditori quæque pepercisset. Ille tamen dolore superatus, ipse sibi mortem consciuit, laqueo se suspendens, & infelicem animam æternæ mortis tenebris tradens. Ne igitur vel ludæa vel alijs infidis & execratis, quorū modo fecimus mentionem, similis habearis, maxime in pace concilianda conseruandaque cauendum tibi erit, ne quid similes vel dissimiles, & erga eum cui blandiris, aliam faciem oris, aliam cordis præstes. Alioquin dicetur tibi, quod in Ecclesiastico est scriptum: Væ duplici corde & labijs scelestis, & manibus malefacientibus, & peccatori terram ingrediendi duabus vijs, vel illud Abacuc propheta: Væ qui potum dat amico suo, mittens fel suum & inebrians, vt aspiciat nuditatem eius. Si te ista parum terrent, vt paulo perplexius dicta, audi etiam illud in Jeremia scriptum, quo nihil planius apertiusque dicitur: Sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est: in ore suo pacem cum amico suo loquitur, & occulte ponit ei infidias: nunquid super his non visitabo dicit dominus? aut in gente huiuscemodi non ulciscetur anima mea. Sunt præterea qui amice admodum ac beneuole loquuntur cum altero, & statim eide mabsenti detrahunt. Vbi audit, commendant & extollunt: vbi autem non audit, carpunt ac suggillant, & quem modo laudauerant, rursus dictis petulantibus incessere non verentur. Istos quoque dei sapientia reprobat in prouerbis, dicens. Arrogantiam & superbiam & viam prauam & os bilingue detestor. Displicet igitur illi, cui nullum placere potest malum, simulata pax, non solū illorū quæ factis offendunt, sed etiam istorū quæ de absente vobis obloquuntur.

Ecccl. 2.

Abac. 3

Iere. 9.

Prou. 8

tur, de quibus in Iob scriptum est, Simulatores & calli
 di prouocant iram dei. Ne ergo in iram istam, qua ni- Iob. 36
 hil est horribilius, incidere tibi contingat, noli tratri
 tuo intendere dolos, noli verbis lenibus eum palpare,
 vt nihil metuentem vel faciltus euertas, vel securius
 infames. Quod si tibi tuæ fraudes, vt ex diuinæ scriptu-
 ræ sententijs didicisti, magis nocebunt quam vili alii,
 quæ dementia est, simulata pace alios lædere velle, & te
 ipsum in æternum damnare? alios leuiter ferire, & te
 ipsum lethali plaga afficere? alius fortunas, vitam, famã
 auferre, & tuam propriam animam, quæ his omnibus
 longe est pretiosior, igit in extinguibili sine fine cruciã
 dam tradere? Quicquid dolose maligneque agis, latere
 potest homines, deum nihil latet, cogitationes tuas in-
 spicit, cor tuum intuetur. Quod si forte a pace, quæ proximo
 tuo debes, alienatum viderit, ipse suam pacem, quæ oẽm Isa. 48
 sensum exuperat, iratus tibi denegabit. Non est pax
 impijs ait dominus, si non est, haud dubium quoniam neque e-
 rit. Ideo enim non est, quia neque dum cogitant malum, ne-
 que dum operantur conquiescunt, & post commissum
 ipso conscientia morſu torquentur. Ideo autem non
 erit, quia uita quoque defuncti eo descendunt, vbi nul-
 la est quies, nullum otium, sed assiduus labor, semp-
 ternus horror, supplicia nunquam finienda. Talia qui-
 pe manent simulatores ipsos pacis, & sub amicitia
 persona latentes insidiatores. Non enim deo obedi-
 unt, sed prauæ mentis libidinem secuti, quod ipse pro-
 hibet hoc agunt. Dei omnipotentis lex est, Non men-
 tiemini, nec decipiet unusquisque proximum suum. Non
 facies columniam proximo tuo, nec vi opprimes eum. Leui. 8
 Non oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publice ar-
 gue eum, ne habeas super illo peccatum. Hi vero con-
 tra verita ire audent, mentiendo, decipiendo, calum-
 niando, opprimendo, odiendo, et odium sub pacis no-
 mine tegendo ac dissimulando, vestemque malignæ
 dupliciratis induendo, cum lex et hoc prohibeat, di-
 cens. Vestem quæ ex duobus texta est non indueris.
 Quanto autem magis deo inobedientes fuisse conuincuntur.

1. Thef. 5

Centur, tanto acerbiora inferni supplicia subire cogentur. Hi sunt enim quibus propheta in psalmo per spiritum sanctum stimularus imprecatur, dicens: Labia dolosa in corde, & corde locuti sunt, disperdat dominus vniuersa labia dolosa. Et iterum in alio psalmo: Qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum, da illis secundum opera eorum, & secundum nequitiam adinventionum ipsorum. Et paulo post infert: Destruere illos, & non ædificabis eos. Quod si destruendi & non ædificandi sunt, quis illis spei locus erit relictus, tormenta illa quæ in inferno sunt euadendi? Sed fortasse cum processerint doli, cum malum quod cogitauerant peregerint, se quieturos confidunt? Audi ant ergo Apostolum dicentem, Cum dixerint pax & securitas, tunc repentinus eis superueniet interitus, sicut dolor in utero habentis, & non effugient. Quod si quicumquam consummato scelere lætari contigerit, momentanea profecto ac breuissima est cuiusque flagitij delectatio sed nisi pœnitudo intercesserit, dolor subsequetur perennis, & nullo prorsus sine claudenda pœnarum inquietudo. Quoniam pro peccato quo deus infinitus offenditur, infinita debet esse pœnitio. Ista nobiscum euoluētes demus operam, ne quid maligna mente fingamus coram alijs, ne quid simulemus, quod vel illis vel nobis noxium fore nouimus aut iniquum, aut turpe & inhonestum. Simpliciter sine fraude, sine inductione, sine malitia, sine fuce omnes diligamus, tam verbo quam opere, ut pacem sinceram, puram ac veram & cum alijs & nobiscum habeamus, ipsique deo pacis placere possimus, qui de cælo ueniens pacem attulit terræ, pacem ijs qui longe, & pacem ijs qui prope, neminem credentem respiciens, omnes autem ad pacem inuitans mutua inter nos dilectionis, ut huius pacis merito, quæ in præsentibus est, illam perpetuam atque perennem, quæ est in futuro, consequamur. Si enim in simplicitate fraternæ pacis ambulabimus, si passiones nobiscum pugnantēs rationi subiugando domabimus, in Christo regescemus, in Christo exultabimus. Ipse est pax nostra. Ipse posuit fines

De charitate Liber III. 285

tuos pacem, & adipe frumenti satiat te. Ipse diligentibus pacem propitiabitur ac fauebit, & eosdem cum ad iudicandum uenerit, in suum suscipiet consortiū cum charitate perpetua atq; perfecta, vt impleatur quod dictum est. Misericordia & veritas obutauerunt sibi, iustitia & pax osculatæ sunt.

R sal. 84.

De bonitate. Cap. IX.

ET quoniam ex his quæ diximus colligitur pacem prodesse omnino non posse, nisi bonis, nisi honestis, nisi iustis, & virtuti sanctitatiq; deditis, oportunum videtur de bonitate ipsa nunc differere. Bonum igitur id esse dicimus, quod iustum ac honestū censetur, quodq; vt fiat lege diuina iustum est, sic contra ratio id esse malum quod turpe, quod iniustum, & a ratione alienum, quodq; fieri cælesti interdicto prohibitum apparet. Cætera vero quæ neq; vetita neq; consuta esse constat, in medio posita sunt, & nec bona nec mala iudicantur, sed si bene vtaris, bona erunt: si male, mala, vt diuitiæ & dignitates, & huiusmodi cætera. Si ad multorum vtilitatem te conuerteris, proderunt: si autem luxuriæ te libidiniq; tradideris, nocebunt: atq; his contraria paupertas iuuabit, si patienter feres, & contemptis opibus nihil amplius, quam quod sustentandæ vitæ satis est appetes, vt Christo seruias. Offendet autem si per impatientiam deum probro aliquo lacesteris, vel ad furtum rapinamq; auaras porrexeris manus. Cuncta igitur id genus bona erunt, si admixta illis virtus fuerit, mala vero si adhæserit nequitia. Ad bona autem malaq; dñudicanda sapientum acquiescendum esse consilio ratio admonet. Sed sapientia in quam nullus cadere potest error, deus est. Diuinis ergo præceptis institutisq; niti, & eorum autoritate de omnibus decernere tutissimum erit. Indicabo tibi o homo, inquit Michæas propheta, quid sit bonum, & quid dominus requirat a te, vtique facere iudicium & diligere misericordiam, & sollicitum ambulare cum deo tuo. Bonam esse ait iustitiam, bonam misericordiam, sed bonorum omnium

S